

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Rendészettudományi Doktori Iskola

TÉZISFÜZET

Zsákai Lénárd

A schengeni értékelési és monitoring mechanizmus reformja

Témavezető:

Dr. Balla József PhD r. ezredes

Budapest, 2026

1. A TUDOMÁNYOS PROBLÉMA MEGFOGALMAZÁSA

A kutatás kiindulópontját az a felismerés adja, hogy a schengeni értékelési rendszer második generációja – a schengeni értékelésekben valamilyen formában részt vevő szereplői egybeeső véleménye alapján – gyenge és alkalmatlan. Egyik fő hiányossága az volt, hogy az értékelési folyamat, beleértve az értékeléseket követő monitoring folyamatokat is túlságosan hosszúra nyúlt, ami jelentősen befolyásolta az értékelések során keletkezett hiányosságok gyors és hatékony kezelését. Problémaként merültek fel továbbá az értékelő szakértők alacsony száma, a rendelkezésre állásuk és az ehhez kapcsolódó teljes koordinációs folyamat területén is. A rendszer gyenge célhoz kötöttségét feltáró, 2020-as bizottsági jelentés ezen felül azt is kimondta, hogy a rendszer jövőbeli hatékony működéséhez a gyakorlati lépések mellett egyértelműbb és erősebb jogi szabályozásra is szükség van.

Az 1053/2013 (EU) rendelet – amely a második generációs értékelések jogi alapja volt – tervezetét a Bizottság 2010. november 16-án mutatta be és az elfogadott jogszabály 2014. november 26-án lépett hatályba, azaz az előterjesztéstől az életbe lépésig négy év telt el. Ezzel szemben, a harmadik generációt szabályozó 2022/922 (EU) rendelet tervezetének 2021. június 2-i bemutatása és a véglegesített jogszabály 2022. október 1-i hatálybalépése között mindössze 16 hónap telt el. Magyarország a 2006-2007-es, első értékelése óta számos alkalommal esett már át komplex schengeni értékeléseken és további a jövőben is várhatóak. Ezért hazánknak folyamatosan adaptálnia kell az új, a schengeni térséget és ezen belül Magyarországot is érintő kihívásokhoz és változásokhoz, hogy megfelelő szinten biztosítsa alkalmasságát időről-időre. Emellett kötelezettségünk a schengeni értékelési rendszerben működtetői oldalról is részt kell venni, hiszen az értékelési mechanizmus működtetésének egyik legfőbb szereplői az Európai Unió Tanácsának útján a tagállamok. Amíg a szakmai és schengeni joganyagot végrehajtó tagországi oldalról a megfelelés, addig a rendszer működésének oldaláról a „működtetési” kötelezettség terhe érinti a magyarországi egyes rendészeti és más szerveket, minisztériumokat, hatóságokat.

Problémaként érzékelem, hogy jelenleg nem érhető el olyan hazai koordinációs ökoszisztéma, amely pontosan és részletekbe menően meghatározná Magyarország stratégiai szerepét és viszonyát az új típusú schengeni értékelési rendszerhez. Erre azonban egyre növekvő szükség van a mechanizmus komplex megújulása és a folyamatosan változó trendek, kihívások során, melyek érintik a külső határok igazgatását, az országban jogellenesen tartózkodó személyek visszaküldését, a vízümpolitikát, a nagyméretű információs rendszerek alkalmazását, az adatvédelmet, a rendőrségi együttműködést és a büntetőügyekben folytatott igazságügyi

együttműködést. Elengedhetetlennek tartom a különböző protokolláris és infrastrukturális tényezők, továbbá a belső folyamatok alapos vizsgálatát, ok-okozati összefüggéseinek elemzését, különös tekintettel arra, hogy a reformokon keresztül megújult értékelési mechanizmus hazai szinten miként és milyen módon valósul meg.

2. HIPOTÉZISEK

1. sz. hipotézis: *A schengeni értékelési és monitoring mechanizmus harmadik generációja megszületésének elsődleges oka a schengeni értékelések második generációjában felmerült stratégiai, koordinációs és monitoring tevékenységek eredménytelensége és működésképtelensége volt.*

2. sz. hipotézis: *A schengeni értékelési és monitoring mechanizmus generációváltását megelőző és kísérő folyamatok strukturált, intézményesült formában járultak hozzá a rendszer reformjellegű átalakulásához.*

3. sz. hipotézis: *A schengeni értékelési és monitoring mechanizmus átalakulása hosszú távon pozitív minőségi elmozdulást eredményezhet Magyarország számára mind értékelői, mind értékelt szerepkörben, mivel javul a gyakorlati alkalmazhatóság, hatékonyabbá válik az ajánlások végrehajtása, és csökken az értékelési folyamat időigénye.*

4. sz. hipotézis: *Feltételezem, hogy jelenleg nem áll rendelkezésre olyan hazai, egységesített stratégiai iránymutatás, amely érdemben növelheti Magyarország – értékelt szerepköri – schengeni megfelelőségének hatékonyságát, mivel elősegíti a határigazgatási intézkedések összhangját, megfelelőségét és folyamatos igazodását a nemzetközi normákhoz.*

3. KUTATÁSI CÉLKITŰZÉSEK

Kutatásom alapvetően a schengeni értékelési és monitoring mechanizmus – a schengeni értékelések második generációja – átalakulásának és megreformálásának komplex folyamatát, okait és tényezőit törekszik feltárni tudományos módszerekkel. Kutatásom célja a schengeni értékelési és monitoring mechanizmus generációváltásának tagállamokra, különösen Magyarországra gyakorolt hatásának tudományos módszertani keretben történő vizsgálata, kvalitatív és részben kvantitatív, rendszerező jellegű szisztematikus kutatással. A kutatás eredményeként feltárt új ismeretek, elméleti leírások, valamint ok-okozati összefüggések alapján célokom a schengeni megfelelőség hazai stratégiai irányainak megfogalmazása, amelyek

megalapozhatják a határigazgatási tevékenységhez kötődő koordinációs eszközök kidolgozását és alapját képezhetik további tudományos kutatásoknak.

Stratégiai célom, hogy bemutassam a schengeni értékelési és monitoring mechanizmus harmadik generációja megszületésének háttérében álló tudatosan alkalmazott eszközöket és eljárásokat, továbbá áttekintsem és kritikai elemzéssel értékeljem a második generáció eredménytelenségét és működésképtelenségét, mely a generációváltás elsődleges oka volt.

Konkrét célom, hogy vizsgáljam a harmadik generációs schengeni értékelési és monitoring mechanizmus számára uniós szinten meghatározott célokat és elvárásokat, különösen a stratégiai és innovatív változásokat, valamint feltárjam a megújult rendszer működésével kapcsolatosan felmerülő elsődleges, konkrét tapasztalatokat.

Célom, hogy a kutatásomból származó tudományosan megalapozott ismeretek közvetlenül támogassák az érintett hazai intézményeket a schengeni megfeleléség hatékonyságának növelésében. Különösen fontosnak tartom, hogy ezek az eredmények segítsék a határigazgatási koordinációs feladatokat ellátó szerveket a gyakorlati tevékenységet szabályozó, egységesített stratégiai irányelvek kidolgozásában.

Személyes célként tűztem ki, hogy bővítsem, rendszerezem, és összegző formában bemutassam a témával kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismereteimet, továbbá széles körben terjesszem a kutatás során szerzett információkat és eredményeket, ezzel növelve az érdeklődést és láthatóságot.

További személyes célom, hogy kutatásom hozzájáruljon a jelenlegi és jövőbeni schengeni megfeleléségi kihívások tudományos és gyakorlati szempontból egyaránt hatékonyabb kezeléséhez.

4. KUTATÁSI MÓDSZEREK

A kutatási folyamat során az alábbi kutatási módszereket alkalmaztam. Fontosnak tartom kiemelni, hogy az általam választott kutatás témája megköveteli az interdiszciplináris módon történő megközelítést, tekintettel a rendészettudomány és más társadalomtudományok, különösen az állam és jogtudomány között fennálló kapcsolatra.

A rendelkezésre álló szakirodalom lehető legnagyobb mértékű feltárásához több hiteles adatbázisban (pl. PubMed, MATARKA, Google Scholar, Arcanum Digitális Tudástár,

COMPASS) és a Belügyminisztériumban, a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen végeztem forráskutatást és adatgyűjtést.

A nemzetközi szabályozók és irányadó dokumentációk, esetlegesen kapcsolódó statisztikák kutatására elsődleges forrásként az EURLEX-et, EUROSTAT-ot és a magyar Nemzeti Jogszabálytárat alkalmaztam. Utóbbi legfőbb oka, hogy a magyar és nemzetközi jogrendszer dualista volta miatt a nemzetközi szerződések a kihirdető jogszabályuk által megvalósított ún. átültetéssel válnak ténylegesen magyar jog részévé.

A források tételes feltárása és vizsgálata során rendszerezést, összehasonlítást, elemzést végeztem, és az esetlegesen keletkező konzekvenciákat is ismertetni kívánom.

Figyelembe vettem, hogy a kérdezés alapon történő adatgyűjtési módszer lehetővé teszi a kutatók számára, hogy különböző, sokféle szempontot lefedő kérdéseket tegyenek fel, miközben megőrzik az adatgyűjtés irányított jellegét is. Ennek érdekében a kutatás során félig strukturált interjúkat és kérdőíves adatgyűjtést is alkalmaztam. A félig strukturált interjúkat összesen 12 személlyel végeztem el személyes és videókonferencia formátumban (Microsoft Teams platformon) 2024. április 1-től 2024. május 31-ig bezárólag. A kérdőíves kutatást 2024. május 8. és június 27. között végeztem magyar és angol nyelvű kérdőívek segítségével. Az angol nyelvű kérdőíveket a vizsgálat lefolytatásának ideje alatt összesen 24 országból 566, míg a magyar nyelvű kérdőíveket összesen 609 fő töltötte ki.

2023. szeptember 1. és 2024. május 31. között Brüsszelben megfigyelés alapú kutatási tevékenységet is folytattam, amelynek központi eleme a schengeni értékelések uniós szintű koordinációja volt. A megfigyelés során különös figyelmet fordítottam a Schengeni Bizottság és a schengeni ügyekkel foglalkozó tanácsi munkacsoport működésére, amelyek kulcsszerepet játszanak a jelenleg is hatályos, 2022/922 (EU) rendelet (schengeni értékelési rendelet) végrehajtásában.

5. A KUTATÁS ÁTTEKINTÉSE ÉS RÉSZKÖVETKEZTETÉSEI FEJEZETENKÉNT

A fő fejezetek előtti *bevezető részben* ismertetem a kutatási témám alapvetését, megfogalmazom a tudományos problémát, a témaválasztás aktualitását és alátámasztását. Felvázolom a kutatási célkitűzéseket, megfogalmazott hipotéziseket, az ehhez kapcsolódó komplex kutatási kérdések rendszerét és egymáshoz való viszonyát, valamint az alkalmazott kutatási módszereket is. Világossá teszem, hogy kutatásom alapvetően a schengeni értékelési és monitoring mechanizmus – a schengeni értékelések második generációja – átalakulásának és megreformálásának komplex folyamatát, okait és tényezőit törekszik feltárni tudományos módszerekkel. Kiemelem, hogy kutatásom célja a schengeni értékelési és monitoring mechanizmus generációváltásának tagállamokra, különösen Magyarországra gyakorolt hatásának tudományos módszertani keretben történő vizsgálata, kvalitatív és részben kvantitatív, rendszerező jellegű szisztematikus kutatással. A bevezető részben ezen felül áttekintem a kutatásomhoz kapcsolódó releváns szakirodalmat is, valamint felvázolom a téma tudománytani besorolását. A bevezető rész tartalmazza az értekezés szempontjából legfontosabb rövidítések jegyzékét is.

Az I., „*SCHENGENI TÉRSÉG ÉS A SCHENGENI ÉRTÉKELÉSEK ELSŐ KÉT GENERÁCIÓJÁNAK KIALAKULÁSA, MŰKÖDÉSE ÉS EREDMÉNYEI*” c. fejezetben ismertetem a schengeni térség kialakulásának folyamatát, mely kitért a schengeni vívmányok beillesztésére az uniós keretekbe, különös figyelmet szentelve az Amszterdami Szerződésnek. A fejezet szerves része a schengeni értékelési rendszer kialakulásának vizsgálata, amely magában foglalta a Schengeni Végrehajtó Bizottság és a Schengeni Értékelő és Végrehajtásért Felelős Állandó Bizottság létrehozását és feladatrendszerét. Részletesen elemeztem az első schengeni típusú értékeléseket és a Magyarország schengeni csatlakozásához kapcsolódó értékelési folyamatot. A megvizsgált dokumentumok segítségével elemeztem és értékeltem a koordináltabb és egységesebb schengeni értékelési rendszer kialakítására vonatkozó törekvéseket. Ezen folyamatok feltárása révén célom volt, hogy mélyebb betekintést nyújtsak a schengeni térség és az értékelési rendszer evolúciójába, feltárva azokat az alapvető lépéseket és kihívásokat, amelyek formálták a jelenlegi struktúrát és működést. Megállapítottam, hogy az új schengeni értékelési mechanizmus megerősítette a Bizottság hatáskörét, valamint megbízta a Bizottságot és a Schengeni Bizottságot a korábban kormányközi határozatokon keresztül végzett feladatok egy részével. Az értékelési és nyomon követési mechanizmus végrehajtásának felelőssége azonban megoszlott a tagállamok és a Bizottság között, míg a Tanács továbbra is teljes felelősséggel tartozott a Bizottság által készített értékelésekre válaszul.

kiadott ajánlások elfogadásáért. A kutatás során arra a következtetésre jutottam, hogy tagállami és intézményi egyetértés volt abban is, hogy a schengeni értékelési és ellenőrzési mechanizmusnak átfogó megújításra van szüksége a jövőben. Ez a megújítás nem csupán korrekciókat, hanem egy új tanácsi rendeletben megnyilvánuló, teljes körű reformlépéseket kívánt magában foglalni. A megújulásra irányuló törekvések tényszerűen arra irányultak, hogy egy megújult schengeni értékelési mechanizmusnak tükröznie kell a tagállamok közötti szorosabb együttműködést, magában kell foglalniuk az értékelési kritériumok aktualizálását, az információcserére vonatkozó hatékonyabb rendszerek bevezetését, valamint a schengeni szabályok következetes és harmonizált végrehajtását.

A II., „*TÖREKVÉSEK A SCHENGENI RENDSZER IRÁNYÍTÁSA ÉS A SCHENGENI ÉRTÉKELÉSEK JAVÍTÁSÁRA (SCHENGENI REFORMOK)*” c. fejezetben feltártam és rendszereztem az elmúlt évtized azon globális és regionális kihívásait – úgymint a 2015-ös migrációs válságot, a fokozódó terrorfenyegetettséget, a COVID-19 világjárványt és az orosz-ukrán háború hatásait – amelyek közvetlenül hatottak a schengeni térség működésére és a schengeni kormányzási struktúra megerősítését idézték elő. Elemzésem alapján egyértelművé vált, hogy a schengeni térség integritásának megmentése érdekében strukturális, tudatos válaszreakcióra volt szükség. A válságok által indukált megújulási törekvések eredménye lett a schengeni kormányzási struktúra megerősítése olyan kulcsfontosságú politikai és intézményi kezdeményezések révén, mint a Schengen Fórum és a belügyminiszteri szintű, megerősített koordinációt biztosító Schengeni Tanács létrehozása. Ezen felül az éves Schengen Stratégia és a Schengeni Barométer Plusz kidolgozása egy tényeken alapuló, strukturált kormányzási ciklust hozott létre, amelynek kiemelt célja a schengeni értékelési mechanizmus teljes körű reformja lett. Megállapítottam, hogy a Scheval, mint a schengeni *acquis* végrehajtásának központi ellenőrző mechanizmusa, a teljes reformfolyamat központi szereplőjévé vált. Az uniós intézmények (Bizottság, Schengeni Tanács) konszenzusa megerősítette, hogy a mechanizmust új jogi alapra kell helyezni, hogy hatékonyabbá, stratégiai szempontúvá váljon, és képes legyen a valós kihívások kezelésére. Ezzel a közös politikai akarattal a schengeni értékelési rendszer fejlesztése vált a schengeni kormányzás megerősítésének legfőbb garanciájává.

A III., „*MEGÚJULT SCHENGENI ÉRTÉKELÉSI RENDSZER LÉTREJÖTTE ÉS MŰKÖDÉSE, A HAZAI KOORDINÁCIÓS SZABÁLYOZÁS HELYZETE*” c. fejezetben a schengeni értékelési mechanizmus második generációjának strukturális kihívásaiból eredő reformfolyamatokat vizsgáltam. Elemzésem megerősítette, hogy a második generációs mechanizmus súlyos procedurális és strukturális hiányosságokkal küzdött, amelyek

megakadályozták a schengeni *acquis* egységes és hatékony alkalmazásának megfelelő ellenőrzését és értékelését. A tagállamok 72%-ban fogalmaztak meg fejlesztési vagy teljes változtatási igényt az értékelési folyamattal szemben. Kiemelendő, hogy a mechanizmus nem volt képes megfelelően alkalmazkodni a schengeni joganyag gyors fejlődéséhez, illetve nem hasznosította kellőképpen a Frontex sebezhetőségi értékeléseiben (VA) rejlő sinergiákat. A reformfolyamat politikai sikerét a Schengeni Tanács létrehozása és a francia elnökség intenzív szakpolitikai elkötelezettsége alapozta meg. Ennek köszönhetően az új rendelet jogalkotási intervalluma mindössze egy év volt (a 2021. júniusi bizottsági javaslatától a 2022. júniusi tanácsi elfogadásig), ami gyorsnak számít az uniós átlaghoz képest. A harmadik generációs Scheval-rendelet (2022/922/EU) megteremtette a Tagállami Szakértői Állomány (Pool of Experts) intézményét, amely kötelezi a tagállamokat, hogy évente legalább egy képzett szakértőt jelöljenek minden szakpolitikai területre, így biztosítva a humán erőforrás rendelkezésre állását és minőségét. További kulcsfontosságú újdonság az értékelési program hét évre történő meghosszabbítása, valamint az új értékelési formák (első alkalommal történő, időszakos, előre be nem jelentett és tematikus értékelések) formális rögzítése. A rendelet kötelezővé tette az Europol, az eu-LISA és az FRA kockázatelemzéseinek felhasználását is, maximalizálva ezzel a Frontex VA-val való sinergiát. A monitoring fázis megerősítésére 2023-tól bevezetésre került a digitális platform (KOEL-Scheval), amely központosítja az ajánlások végrehajtásáról szóló, korábban ad-hoc jellegű kommunikációt. Megállapítottam, hogy a hazai koordinációs szabályozás (Magyarország) jelenleg nem tükrözi teljes mértékben a 2022/922/EU rendelet által bevezetett új elvárásokat (pl. hiányoznak a konkrét hivatkozások az érintett ágazati szabályzatokban), ami a nemzeti felkészülés szempontjából kritikus hiányosságnak értelmezhető.

Az értekezés IV., „*A SCHENGENI ÉRTÉKELÉSI RENDSZER ÁTALAKULÁSÁNAK TAPASZTALATAI EMPIRIKUS VIZSGÁLATOK TÜKRÉBEN*” c. fejezetében a schengeni értékelési és monitoring mechanizmus második és harmadik generációja közötti átalakulás sajátosságait és gyakorlati tapasztalatait vizsgáltam. Kutatásom középpontjában empirikus adatok (félleg strukturált interjúk, kérdőívek és megfigyelés) álltak, amelyek alapján következtetéseket vontam le a megújult mechanizmus működésének hatékonyságáról, valamint a magyarországi nemzeti koordináció fejlesztési irányairól. Álláspontom szerint a mechanizmus generációváltása alapvetően indokolt és szükségzerű volt, mivel a szakértői tapasztalatok egyértelműen igazolták az előző rendszer eredménytelenségét és működésképtelenségét. Meggyőződésem, hogy a 2014–2019 közötti időszakot jellemző

szakmai inkompetencia, fragmentált jelentések, túlzott adminisztratív terhek és az ajánlások elavulása miatt a mechanizmus elvesztette hozzáadott értékét a schengeni vívmányok megfelelő végrehajtásának ellenőrzésében. Kutatásom egyik fontos megállapítása, a tagállami szakértői állomány (pool of experts) létrehozása a válaszadók többsége szerint javítja a koordinációt és a tervezhetőséget (77% feletti támogatás). Ezzel szemben a gyakorlati tapasztalatok rávilágítottak olyan hátrányokra, mint a tematikus értékelések túlzott terhe a tagállamokra, a vegyes szakértői csoportok (mixed groups) kudarcai és az egységes jelentések elkészítésének lassúsága, ami csökkenti azok relevanciáját.

Az V., „*KUTATÁSI EREDMÉNYEK ÖSSZEGZÉSE*” c. záró fejezetben összefoglaltam a kutatással kapcsolatos összegzett következtetéseket, értékeltem a hipotéziseket, felvázoltam az új tudományos eredményeket. Végezetül, ajánlásokat fogalmaztam meg a jövőre tekintettel, javaslatot tettem a kutatási eredmények gyakorlati hasznosíthatóságára, továbbfejlesztésére és ajánlásokat tettem további (jövőbeni) kutatásokhoz.

6. ÖSSZEGZETT KÖVETKEZTETÉSEK, HIPOTÉZISEK ÉRTÉKELÉSE

Az eredet, a krízisek és a működésképtelenség diagnózisa:

Feltártam, hogy a schengeni értékelések kialakulása a korai gazdasági integrációban gyökerezik, de az 1998-ban létrehozott Állandó Bizottság révén vált ellenőrzési rendszerré. A második generáció (1053/2013/EU rendelet) már jogi alapot biztosított az első komplex uniós mechanizmushoz, mely a schengeni értékelések második generációját képezi. E rendszer súlyos procedurális és strukturális hiányosságokkal küzdött.

A 2020-ban publikált bizottsági jelentés és a 2019-es finn elnökségi konzultáció mélyelemzése, valamint a félig strukturált szakértői interjúk eredményei alapján azonosítottam a Scheval második generációjában megjelenő legfőbb diszfunkcionalitásokat:

- Túlzott eljárási hossz és adminisztratív teher: A helyszíni ellenőrzéstől az ajánlások Tanács általi elfogadásáig tartó eljárás túl hosszúvá nyúlt (átlagosan közel egy év – 353 nap), ami az ajánlások elavulását és a korrekciós intézkedések hatékonyságának csökkenését okozta. A tagállamok 72%-a fogalmazott meg fejlesztési vagy teljes reformigényt a Scheval működésével kapcsolatban.

- Szakértői kapacitás hiánya: A krónikus szakértőhiány és az empirikus adatokkal is igazolt szakmai inkompetencia csökkentette az ellenőrzések hitelességét és összehasonlíthatóságát.
- Koordinációs és dokumentációs hibák: Az ajánlások absztrakt jellege, a jelentések fragmentáltsága (értékelési területenként külön készültek), valamint az utánkövetési folyamatok (monitoring) inkonzisztenciája aláasta a rendszer hatékonyságát és az uniós szintű tanulságok levonásának lehetőségét.

A Scheval harmadik generációjának innovációi és az empirikus tapasztalatok:

A kutatás során igazoltam, hogy a Scheval reformja tudatosan alkalmazott szakpolitikai eszközök révén valósult meg, amint azt a Schengen Stratégia (2021. június 2.) célkitűzései és az uniós intézmények reformlépései is mutatják. A reformok motorját a Schengeni Tanács (2022) létrehozása jelentette, amely uniós miniszteri szintre emelte a schengeni térség politikai irányítását, ezzel intézményesítve a politikai koordinációt.

A francia uniós elnökség intenzív szakpolitikai szerepvállalása, valamint a tagállamok konstruktív és konszenzusos elkötelezettsége a Scheval megreformálása mellett lehetővé tette az új rendelet gyorsított ütemben (mindössze 12 hónap alatt) történő elfogadását (2021. június 2. – 2022. június 9.) Bár a reformfolyamat kezdetben önálló kezdeményezésként indult, végül a schengeni kormányzási reformfolyamatok szerves részévé vált.

A harmadik generációs Scheval-rendelet (2022/922/EU) célja a korábbi generáció súlyos működési hiányosságainak felszámolása, amit innovatív strukturális és módszertani újítások bevezetésével kíván megvalósítani:

- Szakértői kapacitás megerősítése: a harmadik Scheval generáció bevezette a tagállami szakértői állomány (Pool of Experts) intézményét, amely kötelezi a tagállamokat az értékelő szakértők strukturált, koordinált, időben történő kijelölésre, megszüntetve az előző rendszer "ad-hoc" jellegét. Az empirikus felmérések szerint ez javítja a koordinációt és a tervezhetőséget (több mint 77% feletti támogatás).
- Módszertani és eljárási fejlesztések: Az értékelési program időtartama öt évről hét évre módosult, továbbá bevezetésre került az egységes értékelő jelentés (Comprehensive Report), amely felváltotta a korábbi fragmentált, területenkénti jelentéseket. A cselekvési terv benyújtásának határideje három hónapról két hónapra csökkent, ezzel felgyorsítva az utánkövetési folyamatokat.

- Utánkövetési rendszer (Monitoring): A monitoringfázis megerősítésére érdekében 2023-tól működik a KOEL-Scheval digitális platform, amely központosítja és digitalizálja az ajánlások végrehajtásáról szóló kommunikációt, növelve a transzparenciát és a hatékonyságok.
- Képzés és szinergiák: A Közös Képzési Alaptanterv (2023) és az Értékelési útmutató létrehozása rendszerszintű választ ad a szakmai inkompetencia kezelésére. Az új Scheval rendelet kötelezővé tette más uniós ügynökségek – Europol, FRA, eu-LISA – kockázatelemzéseinek integrált felhasználását, ezáltal maximalizálva a Frontex sebezhetőségi értékelésekkel (VA) való szinergiát és adatmegosztást. A képzések színvonalának növeléséhez és a képzések hatékonyabbá tételéhez véleményem szerint a Az Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynöksége (CEPOL) is aktívan hozzájárulhat.

Nemzeti relevancia és a stratégiai hiányosság:

Kutatásom egyik stratégiai megállapítása, hogy a megreformált schengeni értékelési mechanizmus (Scheval) teljes körű nemzeti implementációjához elengedhetetlen a magyar államigazgatásban jelenleg hiányzó, egységes, stratégiai szintű koordinációs ökoszisztéma létrehozása. Feltártam, hogy ennek hiánya nem pusztán elvi vagy szervezeti hiányosság, hanem rendszerszintű, a hatékonyságot közvetlenül akadályozó strukturális deficit, amely aláássa Magyarország intézményi képességét a schengeni vívmányok konzisztens és fenntartható végrehajtására

A Scheval mechanizmus hazai működtetésének empirikus vizsgálata révén egyértelmű szabályozási hézagokat és fragmentáltságot azonosítottam az érintett központi szereplők szintjén. feltártam, hogy a schengeni kapcsolattartó pont feladatköre a Belügyminisztérium (BM EUBÉFO) Szervezeti és Működési Szabályzatában (SZMSZ) mindössze a nemzeti minőségellenőrzési mechanizmus működtetéséhez kapcsolódó koordinációs feladatok ellátását rögzíti. Ezen túlmutató, részletekbe menő szabályozás azonban jelenleg nem áll rendelkezésre, amely definiálná a kapcsolattartó pont valamennyi esszenciális tevékenységét, az érintett szervek (mint például a Rendőrség, az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság vagy a Külügyminisztérium) feladatköreit, valamint a megfelelő belső információáramlás rendjét.

A szabályozási hiányosságokat tovább súlyosbítják a stratégiai szintű hiátusok. Feltártam, hogy a 2024-ben felülvizsgált Nemzeti Integrált Határigazgatási Stratégia (IBM Stratégia) ugyanis nem tükrözi az új 2022/922/EU rendelet elvárásait és a schengeni reformokból eredő

változásokat. Hiányoznak a reformfolyamatokhoz kapcsolódó konkrét nemzeti koordinációs célok és stratégiai víziók, ami rávilágít arra, hogy a stratégia jelenlegi formájában nem rendelkezik elegendő relevanciával az új uniós elvárásokhoz való alkalmazkodáshoz. Ez különösen kritikus deficit, mivel a Scheval reform a tagállamok folyamatos és dinamikus adaptációját igényli.

Az empirikus kutatás (interjúk, kérdőívek) egyértelműen igazolta a stratégiai és koordinációs deficit gyakorlati hatásait:

- A magyar szakmai közösség túlnyomó többsége (85%) támogatta egy önálló hazai módszertani kézikönyv és működési ökoszisztéma létrehozását, mint a felkészülés kritikus eszközét. Ez a magas támogatottság a jelenlegi struktúra elégtelenségét és a szakemberek koordinációs eszközök iránti erős igényét jelzi.
- A kutatás alátámasztotta, hogy a sikeres schengeni értékelés kulcsa nem kizárólag a szakmai megfelelésen múlik, hanem az integrált megközelítésen, ahol a hatékony kommunikáció és az idegennyelv-ismeret (a válaszadók 94%-a kiemelte) éppoly fontos, mint a szakmai kompetencia. A koordináció és a felkészülés hiánya a korábbi értékelések során is hiányosságként jelentkezett.

Első hipotézisemet (H1), miszerint *„a schengeni értékelési és monitoring mechanizmus harmadik generációja megszületésének elsődleges oka a schengeni értékelések második generációjában felmerült stratégiai, koordinációs és monitoring tevékenységek eredménytelensége és működésképtelensége volt”*, **igazoltam**. A hipotézis vizsgálatához kapcsolódó fejezet az értekezésben: I. fejezet.

Második hipotézisemet (H2), miszerint *„a schengeni értékelési és monitoring mechanizmus generációváltását megelőző és kísérő folyamatok strukturált, intézményesült formában járultak hozzá a rendszer reformjellelű átalakulásához”*, **igazoltam**. A hipotézis vizsgálatához kapcsolódó fejezetek az értekezésben: II és III. fejezet.

Harmadik hipotézisemet (H3), miszerint *„a schengeni értékelési és monitoring mechanizmus átalakulása hosszú távon pozitív minőségi elmozdulást eredményezhet Magyarország számára mind értékelői, mind értékelt szerepkörben, mivel javul a gyakorlati alkalmazhatóság, hatékonyabbá válik az ajánlások végrehajtása, és csökken az értékelési folyamat időigénye”*, **részben igazoltam**. A hipotézis vizsgálatához kapcsolódó fejezetek az értekezésben: III. és IV. fejezet.

Negyedik hipotézisemet (H4), miszerint „*feltételezem, hogy jelenleg nem áll rendelkezésre olyan hazai, egységesített stratégiai iránymutatás, amely érdemben növelheti Magyarország – értékelt szerepköri – megfelelőségének hatékonyságát, mivel elősegíti a határigazgatási intézkedések összhangját, megfelelőségét és folyamatos igazodását a nemzetközi normákhoz*”, **igazoltam**. A hipotézis vizsgálatához kapcsolódó fejezet az értekezésben: IV. fejezet.

7. ÚJ TUDOMÁNYOS EREDMÉNYEK

A kutatásom elején megfogalmazott célkitűzések, a kapcsolódó kutatási kérdések, valamint a hipotézisek kutatási eredményekkel való összevetése alapján az alábbi, új tudományos eredményeket értem el:

1. Tételesen megállapítottam és bizonyítottam, hogy a 2014 - 2022 között működő, második generációs schengeni értékelési rendszer nem érte el a létrehozásakor kitűzött célokat, és reformra szorult.
2. Kimutattam és bizonyítottam, hogy a harmadik generációs Scheval létrejötte a schengeni reformfolyamatok szerves részét képezte, de gyökerei a 2019-es finn elnökségi konzultációig nyúlnak vissza.
3. Részletesen megvizsgáltam és feltártam, hogy az új Scheval rendelet az uniós válságokra és a korábbi hiányosságokra reflektálva, rendkívül gyors jogalkotási folyamatban jött létre. Igazoltam, hogy a rendelet jogalkotási folyamatának gyors üteme (javaslat közzétételétől a rendelet hatályba lépéséig 16 hónap) az intenzív szakpolitikai elkötelezettséget tükrözte a tagállamok részéről.
4. Átfogó összehasonlító elemzéssel bemutattam és rendszereztem a második és harmadik generációs schengeni értékelési rendszerek közötti jogi és operatív különbségeket.
5. Kvalitatív és kvantitatív kutatási módszerekkel igazoltam, hogy a harmadik generációs Scheval egyik legjelentősebb újítása a tagállami szakértői állomány létrehozása, amely javítja a koordinációt és az értékelések tervezhetőségét.
6. Megvizsgáltam és igazoltam, hogy Magyarország számára a schengeni követelményeknek való megfeleléshez a hazai koordinációs struktúrák fejlesztése is szükséges, mivel az új mechanizmus komplexitása meghaladja a pusztán szakmai szintű alkalmazkodást.

A hipotézisektől független, a kutatás során azonosított egyéb tudományos eredmények:

1. Történeti elemzéssel kimutattam, hogy a Benelux Gazdasági Unió 1958-as létrejötte nem tekinthető egyedülálló újdonságnak, mivel a munkaerőpiaci integráció koncepciója már az 1954-es Egységes Északi Munkaerőpiac létrehozásával megjelent Észak-Európában.
2. Elemzésekkel igazoltam, hogy a schengeni térség válságaira adott egyik leggyakoribb válasz, a belső határellenőrzések tartós visszaállítása, önmagában is rendszerszintű kihívássá vált, és közvetlenül gyengítette a szabad mozgás schengeni alapelvét.
3. Kérdőíves kutatásom eredményei alapján alátámasztottam, hogy a szakmai közösség túlnyomó többsége támogatja a schengeni értékelési mechanizmus mélyebb tudományos vizsgálatát, ami alátámasztja a Scheval területén a tudományos figyelem és kutatási aktivitás bővítésének szükségességét.

8. AJÁNLÁSOK A JÖVŐRE TEKINTETTEL

A schengeni értékelésekkel kapcsolatos hatékony koordináció érdekében először is indokoltnak tartom Magyarország Nemzeti Integrált Határigazgatási Stratégiájának felülvizsgálatát és kiegészítését, amely egyaránt rövid- és hosszútávú célkitűzéseket fogalmazna meg a Magyarországot érintő schengeni értékelésekkel kapcsolatos hazai koordináció fejlesztésére, valamint a megfelelés maximalizálása érdekében célként fogalmazná meg egy átfogó működési ökoszisztémát tartalmazó útmutató (kézikönyv) létrehozását. Fontos kihangsúlyozni, hogy egy stratégiának mindig azokat a célokat kell meghatároznia, amelyeket el kívánunk érni és az ezek eléréséhez szükséges eszközöket kell, hogy keretbe foglalja.

A stratégiai irányelvek átgondolt megvalósítása segít egy olyan stabil működési ökoszisztéma kialakításában, amely hatékonyan reagál az új kihívásokra és elősegíti a magyarországi schengeni értékelési folyamatok megerősítését és nemzetközi elvárásokhoz való igazítását.

A stratégiai megközelítés során az alábbi rövidtávú célokat tartom szükségesnek megfontolni:

- *Egy schengeni értékelési koordinációs bizottság létrehozása:* célként érdemes lehet megfogalmazni, hogy a jövőben szükséges egy schengeni értékelési koordinációs bizottság létrehozása, mely összehangolná a különböző állami intézmények tevékenységét, valamint képviselné Magyarország érdekeit a schengeni értékelések során. A bizottság tagjainak az említett szaktárcák és intézmények vezetőinek kell lenniük, akik felelősek az értékelések előkészítéséért és lebonyolításáért. A bizottságnak

időről időre üléseznie kell, hogy biztosítsa a folyamatos kommunikációt és a hatékony információáramlást.

- *A korábbi schengeni értékelések eredményeinek elemzése és értékelése:* szükségesnek tartom a mindenkor aktuális vagy közelmúltban végrehajtott schengeni értékelések eredményeit alaposan átvizsgálni, mely magában foglalná az értékelések során megállapítható erősségek, gyengeségek és fejleszthető pontok feltárását is.
- *Minőségellenőrzési mechanizmusok fejlesztése és kialakítása:* szükségesnek tartom egy olyan adekvát minőség-ellenőrzési rendszer létrehozását, amely integráltan és proaktív módon történik. Egyértelmű, hogy az új nemzeti minőség-ellenőrzési mechanizmus nem egyszerűen monitoring-jellegű megközelítést képvisel, hanem kifejezetten stratégiai alapokon nyugvó minőség-ellenőrzési rendszert kell, hogy jelentsen. Ehhez megfelelő mintaként szolgálhat az értekezés lezárásakor is folyamatban lévő HSQA projekt (magyar, szlovák minőségbiztosítási mechanizmus kidolgozása a határigazgatás területén).
- *Javaslatétel egy új koordinációs ökoszisztéma tartalmi elemeire:* indokoltnak tartom kidolgozni egy olyan átfogó koordinációs, működési ökoszisztémát, amely magában foglalja a felelősségi körök világos meghatározását, a kommunikációs csatornák kialakítását és a gördülékeny munkafolyamatokhoz szükséges igényeket a schengeni értékelésekkel kapcsolatosan. A cél, hogy a koordináció hatékonyabbá váljon, és minden érintett szerv számára érthető kereteket biztosítson. A javasolt működési mechanizmusnak tartalmaznia kell a schengeni értékelések folyamatának részletes leírását, valamint a különböző szaktárcák és szereplők közötti együttműködés szabályait. E mechanizmus rendszeres felülvizsgálatra és szükség szerinti módosításra is lehetőséget biztosít, hogy reagálni tudjon a jogszabályi és operatív környezet változásaira.

A hosszú távú célok közé tartozhat olyan javaslatok kidolgozása, amelyek nemcsak a stratégiai szintű intézkedésekre vonatkoznak, hanem konkrét operatív változásokat is generálnak a hazai szervek működésében. Ennek érdekében fontos, hogy a schengeni értékelések kapcsán felmerülő gyakorlati problémákra válaszokat adó intézkedések kerüljenek kidolgozásra, többek között:

- *Dedikált képzési terv:* a résztvevők számára rendszeres képzések szervezése, amelyek a schengeni szabályozások és az értékelési folyamatok részleteire fókuszálnak. Ezzel

biztosítható, hogy az érintett szakemberek naprakészen ismerjék az aktuális jogi kereteket és eljárásokat;

- *Nyelvi kompetenciák fejlesztése:* a schengeni értékelések során gyakran szükség van idegen nyelvű dokumentumok kezelésére és elemzésére, az értékelés alá vont személyek részéről a magabiztos idegennyelv használatra. A nyelvi kompetenciák fejlesztése érdekében a bizottság javasolhatná specializált nyelvtanfolyamok indítására az érintett szervek tagjai részére;
- *Szakmai szint növelése:* a különböző intézmények közötti tudásmegosztás ösztönzése érdekében a bizottság kezdeményezhetné szakmai workshopok és konferenciák szervezését, amelyek lehetőséget biztosítanak a legjobb gyakorlatok megismerésére.
- *Humán erőforrás-allokáció felülvizsgálata:* a schengeni értékelésekhez kapcsolódó feladatok hatékony ellátása érdekében fontos a humán erőforrás-allokáció rendszeres felülvizsgálata és a szükséges átcsoportosítások elvégzése is indokolt lehet, melyet a stratégia egy hosszútávú, dinamikus célkitűzésnek határozhatna meg.
- *Váratlan helyzetekre való felkészülés:* a schengeni értékelések kapcsán bekövetkező előre nem tervezett eseményekre (pl. előre nem bejelentett értékelés) való megfelelő reagálás érdekében szükséges lehet olyan gyakorlatok kidolgozása, amelyek lehetővé tennék, hogy a gyors koordináció és gördülékenység révén Magyarország növelje az ilyen értékelések során a magas szintű megfelelés esélyét.
- *A tudományos élet szerepe:* a tudományos közösség bevonása kulcsfontosságú a schengeni értékelési mechanizmusok további fejlesztése érdekében. Érdemesnek tartom további kutatások és publikációk támogatását, hogy a témában valódi, empirikus adatok álljanak rendelkezésre hosszú távon. A kutatások segíthetnek a schengeni értékelések elméleti kereteinek tisztázásában és a legjobb gyakorlatok azonosításában, a megfelelő tudományos konzekvenciák levonásában (mely szinergiában áll a rövid távú célkitűzések között javasolt, értékelések eredményeinek elemzésével is).

A célzott stratégia létrehozása a schengeni értékelésekkel kapcsolatos kormányzati és közigazgatási feladatok hatékony kezeléséhez világos, mérhető célokat igényel, amelyek biztosítják a gördülékeny együttműködést az érintett intézmények között.

A stratégiakészítés első lépéseként fontosnak tartom, hogy az érintett szereplők körében világosan legyen definiálva és rendszerezve valamennyi rövid és hosszú távú célkitűzés, melyek egyaránt segítik az operatív és stratégiai szintű előrehaladást.

Egy új koordinációs bizottság (schengeni értékelési koordinációs bizottság), valamint a felelősségi körök világos meghatározása kritikus lépés lehet, amely megalapozza a megfelelő működési ökoszisztéma kialakítását.

9. A KUTATÁSI EREDMÉNYEK GYAKORLATI HASZNOSÍTHATÓSÁGA, TOVÁBBFEJLESZTÉSE

Kiemelten fontosnak tartom, hogy kutatásom eredményei a gyakorlatban is hasznosuljanak. Értékelésem alapján, az értekezésben foglalt kutatási eredmények az alábbi területeken hasznosíthatók.

1. Az értekezésemben feltárt, a Scheval második generációját ért strukturális diszfunkcionalitások mentén, a harmadik generációs Scheval innovatív elemeinek feltérképezése, valamint a hazai koordinációs és stratégiai hiányosságok empirikus igazolása fontos alapot szolgáltathatnak a jövőbeni schengeni értékelésekre történő szisztematikus, stratégiai és logisztikai felkészüléshez is, mivel azonosítják az adaptáció kritikus nemzeti szükségleteit.
2. Disszertációm eredményeit alkalmasnak értékelem arra, hogy a határrendészeti felsőoktatási képzés keretében a schengeni értékelésekről szóló tananyagok ne csupán frissüljenek, hanem tematikusan is kiszélesedjenek. Értékezésem a schengeni értékelések kialakulásától (az 1998-ban létrehozott Állandó Bizottságtól) a jelenleg is funkcionáló harmadik Scheval generáció (2022/922/EU rendelet) kialakulásához és korai működéséhez kapcsolódóan mély, széleskörű ismereteket és empirikus megállapításokat tartalmaz. Ezen evolúciós ívet követő, komplex megközelítésnek az integrálása a tananyagokba biztosíthatja, hogy a jövőbeli szakemberek szisztematikusan értsék meg a mechanizmus fejlődését, annak strukturális hiányosságait, valamint a legújabb uniós jogi és operatív elvárásokat. Mindez hosszú távon része lehet a rendészeti képzés folyamatosan megújuló módszertanának.
3. A kutatás által igazolt azon megállapítás, miszerint a sikeres értékelés kulcsa a szakmai megfelelésen túl az idegennyelv-ismeret és a hatékony kommunikáció integrált

alkalmazása, alapot adhat a dedikált képzési tervek és a nyelvi kompetenciafejlesztési programok kidolgozásához az érintett szakemberek részére, elősegítve a jobb felkészülést a jövőbeni helyszíni értékelésekre.

4. Kutatásom eredményei alkalmasak lehetnek a schengeni kötelezettségekhez, különösen a Schevalhoz kapcsolódó kötelezettségek megfelelő ellátása érdekében a hazai jogszabályok finomhangolására, valamint a Nemzeti Integrált Határigazgatási Stratégia felülvizsgálatára az új Scheval rendelet elvárásainak megfelelő, konkrét nemzeti koordinációs célok és stratégiai víziók megfogalmazásával.
5. A tudományos eredmények közvetlenül alátámasztják és hozzájárulhatnak egy egységes, stratégiai szintű koordinációs ökoszisztéma és a kapcsolódó nemzeti módszertani kézikönyv létrehozásának szükségességét, amely a feladatkörök világos meghatározásával a jövőbeni értékelések szisztematikus és stratégiai előkészítését szolgálja. A kutatás gyakorlati hasznosítása megvalósulhat továbbá interdiszciplináris fejlesztési projektek formájában is, amelyek célja a javasolt intézményi hiányosságok orvoslása. Konkrétan, kezdeményezhető egy projekt az előzőekben javasolt, schengeni értékelési koordinációs bizottság létrehozására, amely a megfelelő stratégiai szinten összehangolná a különböző állami intézmények tevékenységét és biztosítaná a folyamatos információáramlást. Emellett támogatni kell egy olyan proaktív minőségellenőrzési rendszer kidolgozását, amely a feltárható hiányosságok elébe megy, mint ahogy azt a HSQA projekt is mintázza. Ez utóbbiak hozzájárulnak egy olyan stabil működési ökoszisztéma kialakításához, amely hatékonyan reagál az új uniós elvárásokra.
6. Kutatási eredményeimre alapozva – véleményem szerint – lehetőség van olyan új rendészettudományi kutatások megvalósítására is, amelyek a harmadik generációs Scheval hosszú távú működési tapasztalatait és eredményességét vizsgálják. Kiemelt kutatási irány lehet a nemzeti koordináció megerősítésének gyakorlati hatása. E kutatási irányok nemcsak tudományos szempontból relevánsak, hanem hozzájárulhatnak a schengeni értékelési mechanizmus elméleti kereteinek tisztázásához és a legjobb gyakorlatok azonosításához a tagállami megfelelés maximalizálása érdekében. A tudományos közösség bevonása a megalapozott, empirikus adatok révén segítheti a folyamatos és dinamikus adaptációt, amely elengedhetetlen a schengeni értékelésekre való sikeres, szisztematikus felkészüléshez.

10. AJÁNLÁSOK JÖVŐBENI KUTATÁSOKHOZ

A jövőbeni tudományos kutatások tekintetében indokoltnak tartom a harmadik generációs Scheval hatékonyságának és tényleges működésének mérését, amelyhez a valós, objektív eredmények keletkezése érdekében a működéstől számított legalább öt év elteltét javaslom.

Célszerűnek tartom a jövőben mélyreható elemzéssel a schengeni értékelési átfogó kérdőív több száz kérdésére illetékes pontos hazai szervek azonosítását elvégezni, amely alapul szolgálhat a nemzeti koordinációs struktúrák finomhangolásához.

Kiemelten fontos lehet a hazai értékelési tapasztalatok és konzekvenciák mélyreható vizsgálata az új mechanizmus innovatív elemeivel összevetve, különös tekintettel a 2024. évi magyar schengeni értékelési folyamat (melynek monitoring fázisa a kutatás lezárásakor¹ még zajlik) teljes lezárultát követő elemzésre.

Végezetül, véleményem szerint jövőbeni kutatások fókuszába helyezhető a Scheval uniós kormányzati és szakpolitikai relevancia-elemzése, melynek keretében indokolt megvizsgálni, hogy miként illeszthető be a Scheval hangsúlyosabb elemként a szélesebb európai integrációs tanulmányok tematikájába.

¹ 2025. október 10.

11. A DOKTORI ÉRTEKEZÉS BENYÚJTÓJÁNAK A TÉMAKÖRBŐL KÉSZÜLT PUBLIKÁCIÓS JEGYZÉKE

1. Zsákai Lénárd; Herczeg Mónika (2025): Az EU tagállamok határigazgatási folyamatainak minőség-ellenőrzése. BELÜGYI SZEMLE / ACADEMIC JOURNAL OF INTERNAL AFFAIRS: A BELÜGYMINISZTERIUM SZAKMAI TUDOMÁNYOS FOLYÓIRATA (2010-). 73/2. pp. 403-418. 16 p. (2025) <https://doi.org/10.38146/bsz-ajia.2025.v73.i2.pp403-418>
2. Zsákai Lénárd (2025): A schengeni övezet aktuális állapotát bemutató uniós helyzetképek. BELÜGYI SZEMLE / ACADEMIC JOURNAL OF INTERNAL AFFAIRS: A BELÜGYMINISZTERIUM SZAKMAI TUDOMÁNYOS FOLYÓIRATA (2010-). 73/5. pp. 1037-1048. 12 p. (2025) <https://doi.org/10.38146/bsz-ajia.2025.v73.i5.pp1037-1048>
3. Zsákai Lénárd (2025): The system of EU situational pictures showing the current state of the Schengen area. BELÜGYI SZEMLE / ACADEMIC JOURNAL OF INTERNAL AFFAIRS: A BELÜGYMINISZTERIUM SZAKMAI TUDOMÁNYOS FOLYÓIRATA (2010-). 73/5. pp. 1079-1089. 11 p. (2025) <https://doi.org/10.38146/bsz-ajia.2025.v73.i5.pp1079-1089>
4. Balla József; Németh Gyula; Szabó Károly; Szepsi-Szücs Levente; Zsákai Lénárd (2024): Határrendészeti Innovációs Program a határrendészeti kutató, fejlesztő és eszközminősítő egység létrehozására. In: Szabó, Csaba (szerk.) Kihívások kapujában II. : Tanulmányok a határigazgatási és vízümpolitikai eszköz hazai programjának előkészítéséhez. Budapest, Magyarország: Belügyminisztérium. pp. 26-93. 68 p. (2024) https://real.mtak.hu/186899/1/HAVE_II_WEBRE.pdf#page=27
5. Zsákai Lénárd (2024): A schengeni értékelési és monitoring rendszer kialakulása és fejlődése 1998 és 2014 között - I. rész. HATÁRRENDEZÉSZETI TANULMÁNYOK. 20/2. pp. 108-115. 8 p. (2024) https://rtk.uni-nke.hu/document/rtk-uni-nke-hu/Hatrend_Tan_2023_2_szam_uj.pdf#page=108
6. Zsákai Lénárd (2024): A schengeni értékelési és monitoring rendszer kialakulása és fejlődése 1998 és 2014 között - II. rész. HATÁRRENDEZÉSZETI TANULMÁNYOK. 21/1. pp. 40-45. 6 p. (2024) https://rtk.uni-nke.hu/document/rtk-uni-nke-hu/Hatrend_Tan_2024_1_szam_uj.pdf#page=40

7. Balla József; Zsákai Lénárd; Herczeg Mónika (2023): An EU strategy for a stronger and more resilient Schengen area. In: Holubiczky, Vincent (szerk.) Quo vadis Schengen? Zborník vedeckých a odborných príspevkov : Z konferencie s medzinárodnou účasťou konanej dňa 08. novembra 2022. Bratislava, Szlovákia: Akadémia Policajného Zboru V Bratislave, Katedra Európskeho Integrovaného Riadenia Hraníc. pp. 109-115. 7 p. (2023)
<http://87.197.171.168:8080/webisnt/fulltext/publikacie/2023/Quo%20vadis%20Schengen.pdf#page=112>
8. Zsákai Lénárd; Balla József; Herczeg Mónika; Vájlok László; Vedó Attila; Pető János (2023): Az Automatizált Határellenőrzési Rendszer működésének vizsgálata és értékelése. BELÜGYI SZEMLE / ACADEMIC JOURNAL OF INTERNAL AFFAIRS: A BELÜGYMINISZTERIUM SZAKMAI TUDOMÁNYOS FOLYÓIRATA (2010-). 71/2. pp. 303-315. 13 p. (2023)
<https://doi.org/10.38146/BSZ.2023.2.7>
9. Zsákai Lénárd; Fábrik Ottó (2023): Változások az új schengeni értékelési rendelet fényében. HATÁRRENDÉSZETI TANULMÁNYOK. 19/3-4. pp. 37-45. 9 p. (2023)
10. Zsákai Lénárd (2023): A Renewed Schengen Evaluation Mechanism in the Light of the Schengen Reforms. MAGYAR RENDESZET. 23/1. pp. 89-100. 12 p. (2023)
<https://doi.org/10.32577/mr.2023.1.5>
11. Zsákai Lénárd (2023): A schengeni értékelési mechanizmus nemzetközi és hazai koordinációja. BELÜGYI SZEMLE / ACADEMIC JOURNAL OF INTERNAL AFFAIRS: A BELÜGYMINISZTERIUM SZAKMAI TUDOMÁNYOS FOLYÓIRATA (2010-). 71/8. pp. 1493-1501. 9 p. (2023)
<https://doi.org/10.38146/BSZ.2023.8.8>
12. Zsákai Lénárd (2023): A schengeni övezet legifjabb tagja: Horvátország - Horvátország teljeskörű schengeni csatlakozásának körülményei és folyamata. HATÁRRENDÉSZETI TANULMÁNYOK. 20/1. pp. 97-104. 8 p. (2023)
https://rtk.uni-nke.hu/document/rtk-uni-nke-hu/Hatrend_Tan_2023_1_szam_uj.pdf#page=97
13. Zsákai Lénárd (2022): A Schengen Fórum létrejötte és eredményei: uniós szakpolitikai lépések a schengeni térség megreformálására I. HATÁRRENDÉSZETI

TANULMÁNYOK. 19/1. pp. 78-94. 17 p. (2022) https://rtk.uni-nke.hu/document/rtk-uni-nke-hu/Hatrend%20Tan_2022_1_szam.pdf#page=78

14. Zsákai Lénárd (2022): A Schengen Fórum létrejötte és eredményei: uniós szakpolitikai lépések a schengeni térség megreformálására II. HATÁRRENDÉSZETI TANULMÁNYOK. 19/1. pp. 95-106. 12 p. (2022) https://rtk.uni-nke.hu/document/rtk-uni-nke-hu/Hatrend%20Tan_2022_1_szam.pdf#page=95
15. Zsákai Lénárd (2022): A schengeni értékelési mechanizmus reformja (Reform of the Schengen evaluation mechanism). In: Baráth Noémi; Mezei József (szerk.) RENDÉSZET-TUDOMÁNY-AKTUALITÁSOK - 2022 A rendészettudomány a fiatal kutatók szemével Absztrakt kötet. Budapest, Magyarország: Doktoranduszok Országos Szövetsége, Rendészettudományi Osztály. pp. 15-16. 2 p. (2022)
16. Zsákai Lénárd (2022): Schengen Stratégia – úton egy erősebb és ellenállóbb schengeni térség felé? BELÜGYI SZEMLE / ACADEMIC JOURNAL OF INTERNAL AFFAIRS: A BELÜGYMINISZTERIUM SZAKMAI TUDOMÁNYOS FOLYÓIRATA (2010-). 70/7. pp. 1551-1565. 15 p. (2022) <https://doi.org/10.38146/BSZ.2022.7.11>
17. Zsákai Lénárd (2022): A schengeni értékelési mechanizmus reformja. In: Baráth, Noémi; Mezei, József (szerk.) Rendészet-Tudomány-Aktualitások 2022. Budapest, Magyarország: Doktoranduszok Országos Szövetsége, Rendészettudományi Osztály. pp. 69-81. 13 p. (2022) <https://tudasportal.uni-nke.hu/xmlui/handle/20.500.12944/18634>
18. Zsákai Lénárd (2022): Biztonsági kérdések a schengeni keretek és az orosz-ukrán háború fényében. In: Gaál Gyula; Hautzinger Zoltán (szerk.) A rendkívüli helyzetek biztonsági tényezői. Pécs, Magyarország: Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoport, Magyar Rendészettudományi Társaság. pp. 207-201. (2022) http://www.pecshor.hu/periodika/XXIV/zsakai_lenard.pdf

11. A DOKTORI ÉRTEKEZÉS BENYÚJTÓJÁNAK SZAKMAI TUDOMÁNYOS ÉLETRAJZA

Zsákai Lénárd 1994. augusztus 6-án született Budapesten. Nős, két gyermek édesapja.

Angol nyelvű felsőfokú, német nyelvű középfokú, valamint francia nyelvű alapkülső nyelvismerettel rendelkezik. Dabason, a Táncsics Mihály Gimnáziumban, nyolcosztályos képzés után érettségizett 2013-ban. Ugyanebben az évben felvételt nyert a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar határrendész szakirányára.

2014-ben, másodéves hallgatóként részt vett a Rendészettudományi Kar Tudományos Diákköri Konferenciáján, ahol harmadik helyezést ért el, valamint a 2015-ben, Gödöllőn rendezett Országos Tudományos Diákköri Konferencián különdíjban részesült.

A határrendészeti szakirány elvégzését követően, 2016. július 1-jén szerelt fel a Rendőrség állományába. 2016. július 1-től 2017. október 31-ig a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság Kelebia Határrendészeti Kirendeltségen, 2017. november 1-től 2020. március 31-ig ugyanezen megyei főkapitányság területi, Határrendészeti Szolgálatánál teljesített szolgálatot előadóként, majd főelőadóként.

2016-tól 2021-ig három európai uniós finanszírozású nemzetközi, határellenőrzési projektben vett részt szakértőként a Rendőrség megbízásából, kezdetben szakértői csoporttag, később szakértői csoportvezetőként. Ezen időszakban rendszeresen képviselte a magyar rendőrséget számos külföldi konferencián és plenáris ülésen.

2017-től 2019-ig levelező szakirányon elvégezte a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar nemzetközi közzolgálati kapcsolatok mesterszakot.

2020. április 1-től 2023. augusztus 31-ig a Belügyminisztérium Európai Együttműködési Főosztályán kiemelt főreferensi feladatokat látott el. Felelősségi körébe tartozott a Tanács Határok és schengeni ügyek munkacsoportjai munkájának, valamint a schengeni értékelési rendszerben felmerülő hazai feladatok minisztériumi koordinációja. A 2021-2022-ben született új, jelenleg hatályos schengeni értékelési rendelet tárgyalásai során aktívan közreműködött a magyar álláspont kidolgozásában és képviselésében.

2023. szeptember 1-től Magyarország brüsszeli, Európai Unió Melletti Állandó Képviseletén dolgozik belügyi szakdiplomataként. A Tanács magyar elnöksége idején, 2024. II félévében a Határok Munkacsoport elnöke volt.

2021-ben nyert felvételt a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Rendészettudományi Doktori Iskolába. A komplex vizsgát 2023. június 29-én kiváló minősítéssel teljesítette, abszolutóriumát 2025. augusztus 31-én szerezte meg.

2022-ben a Rendőrség Tudományos Tanácsa által kiírt pályázaton I. helyezést ért el, a benyújtott tudományos munkájának témája: innovációs képzési javaslatok és módszerek a rendőrség állománya részére egy megvalósult projekt nyomán.

A Magyar Tudományos Művek Tára nyilvános adatlapja szerint a jelen időpontig bezárólag 30 tudományos közleménye jelent meg, melyből 15 db. hazai kiadású szakfolyóiratban megjelent magyar nyelvű, valamint 2 db. angol nyelvű tudományos folyóiratcikk, 3 db. magyar nyelvű könyvrészlet, 1 magyar és 1 idegen nyelvű konferenciaközlemény, 5 db absztrakt és 3 további tudományos mű. A megjelent publikációk négyötöde a doktori kutatásához szorosan kapcsolódik. A Határrendészeti Innovációs Program 2021-ben elkészült megvalósíthatósági tanulmányának társszerzője.